

FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV
EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Dolnozemska cesta 1/b
852 35 Bratislava 5

tel. +421 2 6729 5474
email: kristina.baculakova@euba.sk

Prvý stupeň štúdia
Medzinárodné ekonomické vzťahy
2025/2026

1. Politika a medzinárodná politika:

- ✓ vnútroštátny politický systém a svetový politický systém;
- ✓ štát ako aktér medzinárodnej politiky;
- ✓ zahraničná politika štátu, inštitúcie zahraničnej politiky;
- ✓ diplomacia ako nástroj realizácie zahraničnej politiky štátu.

2. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska ako aktér medzinárodnej politiky:

- ✓ kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- ✓ štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- ✓ všeobecné princípy zahraničnej politiky Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska;
- ✓ súčasná zahraničná politika Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska;
- ✓ špecifické postavenie Severného Írska – historický, politický a ekonomický kontext.

3. Spojené štáty americké ako aktér medzinárodnej politiky:

- ✓ kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- ✓ štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- ✓ všeobecné princípy zahraničnej politiky USA po získaní nezávislosti;
- ✓ súčasná zahraničná politika USA.

4. Nemecká spolková republika ako aktér medzinárodnej politiky:

- ✓ kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- ✓ štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- ✓ nemecká otázka po druhej svetovej vojne – okupačné zóny, rozdelenie a následné zjednotenie Nemecka;
- ✓ súčasná zahraničná politika Nemeckej spolkovej republiky.

5. Francúzska republika ako aktér medzinárodnej politiky:

- ✓ kľúčové medzníky pri formovaní štátnosti;
- ✓ úloha Charlesa de Gaulla pri formovaní politického systému a zahraničnej politiky Francúzska po druhej svetovej vojne;
- ✓ štruktúra najvyšších orgánov a ich miesto v koncipovaní zahraničnej politiky;
- ✓ všeobecné princípy francúzskej zahraničnej politiky;
- ✓ súčasná francúzska zahraničná politika.

6. Medzinárodné právo – základná charakteristika:

FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV
EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Dolnozemska cesta 1/b
852 35 Bratislava 5

tel. +421 2 6729 5474
email: kristina.baculakova@euba.sk

- ✓ základná charakteristika medzinárodného práva verejného: definičné vymedzenie, osobitosti a pramene medzinárodného práva verejného;
- ✓ základná charakteristika práva Európskej únie: právomoci EÚ, pramene práva EÚ;
- ✓ základná charakteristika medzinárodného obchodného práva: právne vzťahy s cudzím prvkom, priama a kolízna metóda ich regulácie.

7. Medzinárodné právo – subjekty:

- ✓ charakteristika subjektov medzinárodného práva verejného s dôrazom na postavenie štátu, jeho vznik, sukcesiu a uznanie;
- ✓ medzinárodnoprávna povaha EÚ;
- ✓ subjekty právnych vzťahov v medzinárodnom obchode: fyzické osoby, právnické osoby;
- ✓ štát ako subjekt v medzinárodnom obchode, imunita štátu a diplomatická ochrana.

8. Medzinárodné právo – územia:

- ✓ medzinárodnoprávny režim štátneho územia a štátnych hraníc;
- ✓ medzinárodnoprávny režim území so statusom „res omnius communis“: šíre more, Antarktída, kozmický priestor.

9. Medzinárodné právo – obyvateľstvo:

- ✓ medzinárodnoprávna úprava otázok štátneho občianstva a diplomatickej ochrany štátnych príslušníkov;
- ✓ otázka občianstva EÚ;
- ✓ cudzinecké režimy v medzinárodnom práve, inštitút azylu a postavenie utečenca, extradícia.

10. Medzinárodné právo – zodpovednosť:

- ✓ všeobecná charakteristika medzinárodnoprávnej zodpovednosti, okolnosti vylučujúce protiprávnosť, špecifické druhy zodpovednosti a donútenie v medzinárodnom práve;
- ✓ mierové riešenie medzinárodných sporov s dôrazom na činnosť Medzinárodného súdneho dvora OSN;
- ✓ všeobecná charakteristika Súdneho dvora Európskej únie: právomoci, typy sporových a nesporových konaní.

11. Integračné procesy v západnej Európe:

- ✓ integračný vývoj po druhej svetovej vojne;
- ✓ vznik európskych spoločenstiev;
- ✓ integračný proces v 60. rokoch 20. storočia, integračný proces v 70. – 80. rokoch 20. storočia;
- ✓ integračný proces v 90. rokoch 20. storočia, Zmluva o Európskej únii;
- ✓ integračný proces na začiatku 21. storočia, Zmluva o fungovaní Európskej únie;
- ✓ inštitúcie EÚ – právomoci, fungovanie, zloženie.

FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV
EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Dolnozemska cesta 1/b
852 35 Bratislava 5

tel. +421 2 6729 5474
email: kristina.baculakova@euba.sk

12. Financovanie a rozpočet Európskej únie, Plán obnovy pre Európu:

- ✓ schvaľovacia procedúra rozpočtu Európskej únie;
- ✓ príjmové položky spoločného rozpočtu Európskej únie;
- ✓ výdavkové položky spoločného rozpočtu na roky 2021 – 2027;
- ✓ viacročný finančný rámec Európskej únie na roky 2021 – 2027;
- ✓ rozpočtová bilancia spoločného rozpočtu Európskej únie;
- ✓ Plán obnovy pre Európu.

13. Hospodárska a menová únia Európskej únie:

- ✓ spoločný (jednotný) trh Európskej únie – 4 slobody jednotného trhu;
- ✓ regulácie a obmedzenia jednotlivých slobôd spoločného trhu;
- ✓ budovanie hospodárskej a menovej únie v rámci Európskej únie;
- ✓ Maastrichtské kritériá;
- ✓ Pakt stability a rastu.

14. Najvýznamnejšie spoločné politiky EÚ – spoločná poľnohospodárska politika, politika súdržnosti:

- ✓ ciele a princípy spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie;
- ✓ nástroje spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie;
- ✓ základné črty jednotlivých reforiem spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie a po roku 2023;
- ✓ ciele politiky súdržnosti;
- ✓ finančné nástroje politiky súdržnosti;
- ✓ priority súčasnej politiky súdržnosti.

15. Svetové hospodárstvo a medzinárodné hospodárske vzťahy:

- ✓ vymedzenie pojmov svetové hospodárstvo, medzinárodná ekonómia a medzinárodné hospodárske vzťahy, vzťah medzi nimi;
- ✓ subjekty svetového hospodárstva;
- ✓ formy realizácie medzinárodných hospodárskych vzťahov;
- ✓ štruktúra svetového hospodárstva (hospodársky vyspelé štáty, rozvojové krajiny a rozvíjajúce sa ekonomiky);
- ✓ členenie krajín podľa vybraných kritérií (miera otvorenosti, príjmová úroveň, HDI).

16. Zdroje vo svetovom hospodárstve:

- ✓ základné demografické ukazovatele a demografický vývoj sveta;
- ✓ distribúcia populácie a zmena stavu populácie, demografický prechod;
- ✓ definícia pojmu prírodné zdroje, základné členenie prírodných zdrojov;
- ✓ vzájomný vzťah medzi prírodnými zdrojmi a populáciou;
- ✓ najdôležitejšie energetické zdroje vo svetovom hospodárstve a ich distribúcia (obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje);
- ✓ potravinové zdroje a príčiny nedostatku potravín.

FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV
EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Dolnozemska cesta 1/b
852 35 Bratislava 5

tel. +421 2 6729 5474
email: kristina.baculakova@euba.sk

17. Odvetvová štruktúra svetového hospodárstva:

- ✓ systémy poľnohospodárskej produkcie;
- ✓ súčasný stav svetového poľnohospodárstva;
- ✓ poľnohospodárstvo vo vybraných svetových regiónoch;
- ✓ charakteristika a znaky ťažkého a ľahkého priemyslu;
- ✓ odvetvová a teritoriálna štruktúra svetovej priemyselnej produkcie;
- ✓ najdôležitejšie trendy súčasného globálneho priemyslu (outsourcing, oligopolizácia);
- ✓ vymedzenie služieb, ich členenie a význam vo svetovom hospodárstve;
- ✓ najdôležitejšie súčasné trendy globálnych služieb (oligopolizácia, deregulácia).

18. Medzinárodný obchod:

- ✓ medzinárodná deľba práce a podmienky zapojenia krajiny do nej;
- ✓ príčiny existencie medzinárodného obchodu;
- ✓ teória komparatívnych výhod, Heckscherova-Ohlinova teória a jej rozšírenia;
- ✓ základné funkcie medzinárodného obchodu;
- ✓ teritoriálna štruktúra súčasného svetového obchodu s tovarom a službami;
- ✓ komoditná (odvetvová) štruktúra súčasného svetového obchodu s tovarom a službami.

19. Medzinárodný pohyb kapitálu:

- ✓ medzinárodné kapitálové toky – vymedzenie pojmu a ich členenie;
- ✓ portfóliové a priame zahraničné investície – definícia a rozdiel medzi nimi;
- ✓ taxonómia priamych zahraničných investícií (členenie PZI podľa formy vstupu do hostiteľskej krajiny, podľa prevládajúceho typu motívov a z funkčného hľadiska);
- ✓ determinanty tokov PZI a eklektická teória PZI;
- ✓ očakávané pozitívne a negatívne účinky prílevu PZI;
- ✓ súčasné globálne toky PZI – trendy, najväčšie hostiteľské a investujúce krajiny a pod.

20. Medzinárodný pohyb pracovných síl a osobné remitencie:

- ✓ vymedzenie pojmov medzinárodná migrácia, ekonomická a pracovná migrácia;
- ✓ príčiny medzinárodnej migrácie, migračná teória push-pull faktorov;
- ✓ dôsledky medzinárodnej migrácie pre vysielajúce a cieľové krajiny;
- ✓ súčasné trendy medzinárodnej migrácie (počet medzinárodných migrantov, hlavné zdrojové a cieľové regióny a krajiny, najväčšie migračné koridory a pod.);
- ✓ definície osobných remitencií a globálne toky osobných remitencií;
- ✓ očakávané pozitívne a potenciálne negatívne účinky prijatých osobných remitencií.

21. Protekcionizmus v medzinárodných ekonomických vzťahoch:

- ✓ protekcionistická zahraničnoobchodná politika – vymedzenie pojmu, výhody a nevýhody;
- ✓ druhy protekcionizmu;
- ✓ clá – definícia, funkcie a členenie (podľa smeru, účelu a spôsobu výpočtu colných sadzieb);

FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Dolnozemska cesta 1/b
852 35 Bratislava 5

tel. +421 2 6729 5474
email: kristina.baculakova@euba.sk

- ✓ netarifné nástroje protekcionistickej zahraničnoobchodnej politiky (kvantitatívne reštrikcie, vývozné subvencie, technické netarifné opatrenia);
- ✓ protekcionizmus v súčasnom svetovom hospodárstve;
- ✓ proexportná politika – vymedzeniu pojmu, ciele a nástroje.

22. Liberalizmus v medzinárodných ekonomických vzťahoch:

- ✓ liberálna zahraničnoobchodná politika – vymedzenie pojmu, výhody a nevýhody;
- ✓ druhy liberalizmu a nástroje liberálnej zahraničnoobchodnej politiky;
- ✓ multilaterálny obchodný systém, jeho história;
- ✓ WTO – vznik, členské štáty, ciele, funkcie, princípy a inštitucionálny rámec;
- ✓ medzinárodná ekonomická integrácia – definícia, motívy integrácie, stupne ekonomickej integrácie, efekt vytvárania a odvracania obchodu;
- ✓ najvýznamnejšie regionálne integračné zoskupenia vo svetovom hospodárstve.

23. Medzinárodný obchod s diferencovanými statkami a technológie v teóriách medzinárodných hospodárskych vzťahov:

- ✓ vymedzenie pojmov medziodvetvový a vnútroodvetvový obchod;
- ✓ Linderova teória dopytu, princíp Linderovej hypotézy, Linderova hypotéza a príjmová nerovnosť;
- ✓ kritika Linderovej teórie dopytu;
- ✓ teória imitačnej medzery, typy medzier;
- ✓ teória medzinárodného výrobného cyklu, fázy výrobného cyklu, kritika teórie;
- ✓ model lietajúcich husí, základné dimenzie modelu.

24. Protekcionistické teórie medzinárodného obchodu, keynesovské teórie a holandská choroba:

- ✓ merkantilizmus;
- ✓ teórie periférneho hospodárstva;
- ✓ prínosy Keynesa a jeho návrh na povojnové usporiadanie medzinárodných hospodárskych vzťahov;
- ✓ keynesovské multiplikátory, dôchodkový vyrovnávací účinok, keynesovský model ekonomickej rovnováhy;
- ✓ podstata holandskej choroby a jej mechanizmus;
- ✓ problémy spojené s holandskou chorobou a opatrenia na odstránenie negatívnych prejavov holandskej choroby.

25. Zapojenie Slovenskej republiky do medzinárodných ekonomických vzťahov:

- ✓ charakteristické znaky slovenskej ekonomiky determinujúce spôsob jej zapojenia do medzinárodných hospodárskych vzťahov;
- ✓ teritoriálna a komoditná štruktúra zahraničného obchodu Slovenskej republiky;
- ✓ hlavné výzvy slovenského zahraničného obchodu;
- ✓ teritoriálna a odvetvová štruktúra prílevu PZI do slovenskej ekonomiky;

FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV
EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Dolnozemska cesta 1/b
852 35 Bratislava 5

tel. +421 2 6729 5474
email: kristina.baculakova@euba.sk

-
- ✓ tri obdobia prílevu PZI na Slovensko a význam PZI z pohľadu slovenskej ekonomiky;
 - ✓ investičné prostredie na Slovensku;
 - ✓ proexportná a investičná politika SR (inštitúcie a nástroje).